19. 6. 2009

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K odpovědnosti státu za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci

Dne 27. 4. 2006 nabyl účinnosti zákon č. 160/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále jen „OdpŠk“) a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 201/2002 Sb., o Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „novela“). Tato novela přinesla zatím nejvýznamnější změny OdpŠk[i], kdy zakotvením nároku na náhradu nemajetkové újmy reagovala Česká republika na rozsudek Velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 10. 7. 2003 ve věci „Hartman proti České republice.[ii]“

Tento nový institut tak byl do českého právního řádu zaveden z důvodu poskytnutí vnitrostátního prostředku nápravy v případě průtahů v řízení, resp. nepřiměřené délky soudního řízení[iii]. Nová právní úprava však neomezuje jeho uplatnění jen na tyto případy, ale umožňuje domáhat se náhrady nemajetkové újmy i v případě nezákonného rozhodnutí či jiného nesprávného úředního postupu. Těžištěm nové právní úpravy je ust. § 31a OdpŠk[iv]. Již při prvním seznámení se s novou právní úpravou však muselo být pozornému čtenáři jasné, že sebou přinese nemalé interpretační a aplikační obtíže. Tento článek si klade za cíl některé z těchto problému specifikovat, a to ve světle nedávné judikatorní činnosti Ústavního soudu, zejm. nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1191/08 ze dne 14. 4. 2009[v].

Vymezení problému

1) Patrně nejproblematičtějším se při uplatňování nároku na náhradu nemajetkové újmy ukázalo zdánlivě banální[vi] stanovení věcné příslušnosti soudu. Do účinnosti výše uvedené novely neexistovala v českém právním řádu jiná možnost jak se domoci náhrady za vzniklou nemajetkovou újmu, než žaloba na ochranu osobnosti. K této otázce se vyjádřil i Ústavní soud, když ve svém nálezu sp. zn. Pl. ÚS 16/04 ze dne 4. 5. 2005 (N 98/37 SbNU 321; 265/2005 Sb.) uvedl, že obecné soudy zamítly uplatněný nárok stěžovatele na náhradu nemajetkové újmy z důvodu, že aplikovaný zákon č. 58/1969 Sb., stejně jako zákon č. 82/1998 Sb., vycházejí z požadavku kompenzace majetkové škody, kterou se podle § 442 odst. 1 zák. č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "OZ") rozumí skutečná škoda (damnum emergens) a ušlý zisk (lucrum cessans), není však vyloučeno, aby se jednotlivec domáhal náhrady za nemateriální újmu spočívající v zásahu do osobnostních práv cestou ochrany osobnosti podle § 11 a § 13 občanského zákoníku. Ústavní soud tak v tomto rozhodnutí potvrdil, že de lege lata (do doby, než bude přijata speciální úprava) jsou nároky na náhradu nemateriální újmy vymahatelné nikoliv jako náhrada škody, ale cestou ochrany osobnosti podle § 11 a § 13 OZ. Tyto žaloby však v celé řadě případů a dovolím si tvrdit, že v drtivé většině, byly zamítány s odůvodněním, že soudy v řízení na ochranu osobnosti nejsou oprávněny přezkoumávat rozhodnutí jiných orgánů. Tato praxe, díky mlčení zákonodárce, pak pokračovala i po účinnosti novely. Stalo se běžnou praxí soudů, že nárok na náhradu škody podle OdpŠk řešily soudy okresní a nárok na náhradu nemajetkové újmy vylučovaly k samostatnému řízení a předkládaly vrchním soudům k rozhodnutí o věcné příslušnosti.

Tímto postupem však v praxi vyplynuly další problémy. Pokud okresní soud postoupil pro věcnou nepříslušnost řízení o nároku na náhradu nemajetkové újmy způsobené nezákonným rozhodnutím či nesprávným úředním postupem krajskému soudu[vii], vyzýval tento soud žalobce k uhrazení soudního poplatku podle položky 1 Sazebníku soudních poplatků, kdežto řízení o náhradě škody způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě nebo nesprávným úředním postupem je od soudních poplatků podle ust. § 11 odst. 1 písm. g) zák. č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, osvobozeno. Žalobci, pokud uplatňovali souběžně nárok na náhradu škody a nemateriální újmy, se tak dostali do dvojjediného postavení, kdy v jednom řízení byli podrobeni poplatkové povinnosti, kdežto v druhém byli od soudních poplatků osvobozeni.

Další problém pak vznikal při určení místní příslušnosti. V řízeních o náhradu škody podle OdpŠk má žalobce právo výběru mezi obecnou místní příslušností podle ust. § 84 č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) a alternativní místní příslušností podle ust. § 87 odst. 1 písm. b) o. s. ř. V případě postoupení řízení na krajský soud (viz výše) však tuto možnost ztrácí, neboť v řízení o ochraně osobnosti a rozhodování o nároku na náhradu nemateriální újmy není alternativní určení místní příslušnosti přípustné a žalobce tak musí podat žalobu k soudu určenému podle ust. § 84 o. s. ř. Může tak dojít k situaci, kdy žalobce bude muset vést dvě řízení v obvodu jiných krajských soudů[viii].

2) Další otázkou, kterou zákonodárce zcela opominul, je, zda i v případě uplatňování nároku na náhradu nemateriální újmy je obligatorní předběžné projednání tohoto nároku ve smyslu ust. § 14 odst. 3 OdpŠk u příslušného úřadu podle ust. § 6 OdpŠk. Tuto podmínku však OdpŠk pro uplatnění nároku na náhradu nemateriální újmy v platném znění neobsahuje. V ust. § 14 odst. 3 OdpŠk je pouze uvedeno, že uplatnění nároku na náhradu škody podle OdpŠk je podmínkou pro případné uplatnění nároku na náhradu škody u soudu.

3) Problematickou se jeví i otázka promlčení nároku na náhradu nemateriální újmy. Podle ust. § 32 OdpŠk je pro uplatnění nároku na náhradu škody stanovena subjektivní tří letá promlčecí lhůta a pro uplatnění nároku na náhradu nemateriální újmy je stanovena subjektivní šesti měsíční promlčecí lhůta. V ust. § 35 OdpŠk je uvedeno, že promlčecí doba neběží ode dne uplatnění nároku na náhradu škody u příslušného úřadu do skončení předběžného projednání, nejdéle však po dobu 6 měsíců. Toto ustanovení však opětovně hovoří pouze o stavění lhůt při uplatnění nároku na náhradu škody, tedy nikoli při uplatnění nároku na náhradu nemateriální újmy. Jelikož je pro předběžné projednání tohoto nároku u příslušného úřadu (pokud však žalobce tento nárok u úřadu uplatní, viz výše) stanovena v ust. § 15 odst. 2 OdpŠk tomuto úřadu lhůta šesti měsíců, může dojít k zcela absurdní situaci, že něž příslušný úřad nárok projedná, dojde k jeho promlčení.

4) Dalším (a posledním okruhem problému, o kterém pojednává tento článek) je samotná možnost uplatnění nároku za nemateriální újmu ve vztahu k její časové působnosti. Novela tento problém řeší ve svém čl. II (přechodné ustanovení)[ix], kde připouští možnost uplatnění nároku na náhradu nemateriální újmy vzniklé před účinností této novely, ovšem pouze v případě, že tato újma vznikla v důsledku nesprávného úředního postupu a tento nárok není promlčen. Jak plyne z dikce tohoto článku, retroaktivní působení této novely se však nevztahuje na nemateriální újmu vzniklou nezákonným rozhodnutím.

Vyjma bodu 4) lze shrnout, že výše uvedené problémy plynou ze současného legislativního pojetí škody jako újmy materiální, v obecné rovině vymezené v ust. § 442 odst. 1 OZ, přičemž újmu imateriální za škodu ve smyslu tohoto ustanovení považovat nelze. Z pohledu praxe je pak nutno konstatovat, že zákonodárce jednoznačně pochybil, když v rámci novelou provedených změn nezavedl do zákona legislativní zkratku ve znění např. *„kde se v tomto zákoně hovoří o náhradě škody, rozumí se tím i náhrada nemateriální újmy.“* Toto legislativně jednoduché řešení by zdá se

odstranilo značnou část interpretačních a aplikačních obtíží spojených s předmětnou novelou. O této otázce hovoří pouze důvodová zpráva k zákonu č. 160/2006 Sb. když uvádí: *„I když se nehmotná újma vymezuje vedle škody jako takové (tj. vedle škody hmotné), vztahují se na ni ustanovení zákona o náhradě škody v plném rozsahu*." V právním státu však lze ukládat povinnosti jen na základě zákona (čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod), nikoli důvodovou zprávou, tedy např. v otázce obligatorního předběžného projednání, je-li zákonem přiznáno subjektu právo domáhat se náhrady nemateriální újmy, nelze na základě důvodové zprávy trvat na obligatorním projednání nároku u příslušného úřadu (a to i vzhledem k možnosti promlčení nároku, viz výše) a řízení zastavit.

Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1191/08 ze dne 14. 4. 2009 (dále jen „Nález")

Právní věc stěžovatele S. K. lze označit za zcela modelový příklad, na kterém je možno demonstrovat nedostatky právní úpravy náhrady nemateriální újmy způsobené při výkonu veřejné moci podle OdpŠk. Stěžovatel byl rozsudkem Okresního soudu ve Znojmě jako „kverulant" omezen ve způsobilosti k právním úkonům tak, že není samostatně způsobilý jednat před soudy a orgány státní správy či samosprávy. Tento rozsudek byl vydán dne 19. 4. 2000, tedy v době, kdy již existovalo rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 1. 1998 sp. zn. 7 Co 538/97, ve kterém bylo stanoveno, že omezení z důvodu „kverulanství" možné není. Tento závěr potvrdil svým rozhodnutím i Ústavní soud v nálezu sp. zn. IV. ÚS 412/04 ze dne 7. 12. 2005 (N 223/39 SbNU 353)[x]. Na základě vlastního návrhu byla stěžovateli v roce 2006 navrácena plná způsobilost k právním úkonům, když předmětný rozsudek byl podle ust. § 190 o. s. ř.[xi] zrušen.

Stěžovatel následně (pozn. po účinnosti novely) zažaloval Českou republiku – Ministerstvo spravedlnosti prostřednictvím žaloby na ochranu osobnosti o náhradu nemajetkové újmy. Na počátku řízení soud stěžovateli nepřiznal osvobození od soudních poplatků, neboť dospěl k závěru, že se jedná o zjevně bezúspěšné uplatňování práva[xii]. Samotná žaloba byla krajským soudem zamítnuta s odůvodněním, že soud nemůže v řízení přezkoumávat rozhodnutí a postup soudu v jiném řízení. O odvolání stěžovatele rozhodl vrchní soud tak, že jím napadený rozsudek v celém rozsahu potvrdil, když se ztotožnil se závěry krajského soudu.

Ústavní soud tak měl v podstatě dvě možnosti[xiii]. Buď se vydat cestou jednodušší, kdy by předmětná rozhodnutí soudů zamítajících nárok žalobce zrušil, neboť postupem porušujícím čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky ve spojení s čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod bylo porušeno základní právo stěžovatele garantované čl. 36 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Obecné soudy, jak je uvedeno výše, své rozhodnutí odůvodnily tím, že nemohou přezkoumávat rozhodnutí a postup soudu v jiném řízení, přičemž nevzaly v úvahu, že rozsudek, kterým byl stěžovatel omezen ve způsobilosti k právním úkonům, byl pro nezákonnost zrušen. Tedy předmětem řízení nebylo posouzení rozhodnutí či postupu soudu v jiném řízení, neboť o nezákonnosti rozhodnutí, kterým došlo ke vzniku imateriální újmy, již rozhodnuto bylo, ale nárok žalobce na náhradu nemateriální újmy tímto nezákonným rozhodnutím způsobené.

Druhou možností (a to tou výrazně komplikovanější) bylo vypořádat se i do budoucna s problémy, které při aplikaci a interpretaci ust. § 31a OdpŠk vznikají. Nutno konstatovat, že příhodnější kauzu si Ústavní soud nemohl přát, neboť se v ní odráží převážná část nedostatků nové právní úpravy.

Pro posouzení věci vyšel Ústavní soud ze své dřívější judikatury, a to zejm. z již citovaného plenárního nálezu sp. zn. Pl. ÚS 16/04, kde Ústavní soud apeloval na zákonodárce a uvedl, že z legislativního hlediska by bylo správnější opustit stávající pojetí škody jako majetkové újmy a pokládat za škodu i újmu vzniklou působením na tělesnou a duševní integritu poškozeného. Jak zde Ústavní soud poznamenal, k takovému pojetí se ostatně hlásí i principy evropského deliktního práva, které definují škodu jako majetkovou nebo nemajetkovou újmu. Tyto principy, i když mají základ v soukromé iniciativě, mají významný dopad na legislativy evropských států, které se postupně tomuto

pojetí přizpůsobují[xiv].

Druhý senát Ústavního soudu tento přístup (tedy pojetí imateriální újmy jako součásti pojmu škoda vycházející z evropského deliktního práva) převzal, když v Nálezu uvedl, že *„[t] ato novela přinesla novum v podobě náhrady vzniklé nemajetkové újmy ("le dommage moral"), jíž se lze domáhat jako součásti náhrady škody způsobené při výkonu veřejné moci“* (bod 26 Nálezu). Takto vymezený pojem škody se pak stal referenčním kritériem pro rozhodování o ústavní stížnosti.

Ad 1) Ústavní soud uvedl, že je nesprávný postup soudů, které řízení o nároku na náhradu nemateriální újmy podle ust. OdpŠk postupují na krajské soudy s odůvodněním, že se jedná o nárok vyplývající z ochrany osobnosti. Dle názoru Ústavního soudu se však jedná o nárok vyplývající přímo z Listiny základních práv a svobod, konkrétně z jejího čl. 36 odst. 3, přičemž *„[f] akt, že nezákonným rozhodnutím či nesprávným úředním postupem bylo zasaženo do osobnostních práv jedince, je nutno považovat za kritérium potřebné pro stanovení výše přiměřené náhrady za vzniklou imateriální újmu (věta druhá ust. § 31a odst. 2 zák. č. 82/1998 Sb.)“* (bod 31 Nálezu). Tím Ústavní soud zcela jasně stanovil věcnou příslušnost okresních soudů, které tak nadále mají rozhodovat i o náhradách za nemateriální újmu podle OdpŠk. S tím pak odpadají i další problémy, tedy nejasnosti v poplatkové povinnosti žalobců a určení místní příslušnosti.

Ad 2) a 3) Interpretací pojmu škoda pak Ústavní soud prakticky nahradil chybějící legislativní zkratku (viz výše), čímž stanovil, že i pro uplatnění nároku na náhradu nemateriální újmy způsobené při výkonu veřejné moci u soudu, je obligatorní předběžné projednání tohoto nároku u příslušného úřadu ve smyslu ust. § 14 odst. 3 OdpŠk a tímto uplatněním dochází ve smyslu ust. § 35 OdpŠk ke stavění promlčecích lhůt. *„Byla-li žaloba podána bez předběžného projednání u příslušného úřadu, jde o odstranitelný nedostatek podmínek řízení ve smyslu ust. § 103 a ust. § 104 o. s. ř. Dotčený soud sice není oprávněn meritorně rozhodnout, je však povinen postupovat dle ust. § 104 odst. 1 o. s. ř., které stanoví, že jde-li o takový nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit, soud řízení zastaví. Nespadá-li věc do pravomoci soudů nebo má-li předcházet jiné řízení, soud postoupí věc po právní moci usnesení o zastavení řízení příslušnému orgánu; právní účinky spojené s podáním žaloby (návrhu na zahájení řízení) zůstávají přitom zachovány.“* (bod 33 Nálezu). Pokud by tento postup nebyl obecnými soudy dodržen a ty by rozhodly bez předběžného projednání nároku, došlo by k porušení čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, tedy k porušení práva na zákonného soudce.

Ad 4) V této otázce Ústavní soud nepodal jednoznačné stanovisko, neboť ta nebyla předmětem podané ústavní stížnosti, nicméně v předmětném Nálezu naznačil pro futuro směr svého uvažování. Ústavní soud odkázal na závěry nálezu sp. zn. Pl. ÚS 18/01 ze dne 30. 4. 2002 (N 53/26 SbNU 73; 234/2002 Sb.), kterým bylo zrušeno ust. § 31 odst. 3 OdpŠk[xv]. K tomu Ústavní soud uvedl, že obdobně jako v tomto nálezu, v jím projednávané věci *„je nesporné, že požadavek poskytnutí stejných práv za stejných podmínek bez neodůvodněných rozdílů dikcí čl. II zák. 106/2006 Sb. respektován není, neboť zákonodárce bez, v ústavní rovině akceptovatelných důvodů [resp. bez jakéhokoli odůvodnění (z důvodové zprávy k čl. II zák. č. 106/2006 Sb.: "Přechodné ustanovení umožní v určitém rozsahu aplikaci nových ustanovení na případy, které vznikly před nabytím účinnosti tohoto zákona, čímž se otevře možnost jejich případnému vyřešení před českými orgány a na základě českého právního řádu bez toho, aniž by je musel vyřizovat Evropský soud pro lidská práva.)], znevýhodnil ty subjekty, kterým vznikla imateriální újma nezákonným rozhodnutím, před těmi, jimž vznikla imateriální újma nesprávným úředním postupem.“* (bod 30 Nálezu). Tento závěr zdá se být, vzhledem k šesti měsíční promlčecí době pro uplatnění nároku na náhradu nemajetkové újmy, bezvýznamný. Je však třeba si uvědomit, že do dnešního dne mohou probíhat řízení před obecnými soudy týkající se náhrady nemajetkové újmy za nezákonné rozhodnutí vydané v době před účinností novely a zahájené po její účinnosti, o kterých doposud nebylo pravomocně rozhodnuto (jak je tomu v případě stěžovatele S. K.)

Závěrem lze říci, že Ústavní soud svým výkladem překonal značnou část nedostatků právní úpravy odpovědnosti státu za nemateriální újmu způsobenou při výkonu veřejné moci provedené novelou č. 160/2006 Sb., když explicitně stanovil, že pod pojmem škoda je nutno rozumět i imateriální újmu. Stěžejní pak je skutečnost, že okresním soudům přibyla nová agenda, se kterou mají jen malé, neřknu-li žádné zkušenosti, a to rozhodovat o nároku na náhradu nemateriální újmy a stanovovat její výši.

Jako *obiter dictum:-)* pak autor dodává bonmot jednoho nejmenovaného pražského advokáta: *„No z tohoto rozhodnutí určitě nebude mít radost Obvodní soud pro Prahu 2.“*

Mgr. **Roman Skopal**
asistent místopředsedkyně Ústavního soudu

---

[i] Mimo jiné došlo k zakotvení předběžného projednání i u nároku na náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem (§ 14 OdpŠk) a k výslovnému zakotvení odpovědnosti za porušení práva na osobní svobodu (§ 6a OdpŠk).
[ii] Viz. důvodová zpráva k zákonu č. 160/2006 Sb. (Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, 4. volební období (2002 - 2006) – tisk č. 1117/0).
[iii] Přičemž systematicky zařadil zákonodárce průtahy v řízení pod kategorii nesprávného úředního postupu (§ 13 odst. 1 věta druhá a třetí OdpŠk).
[iv] Přičemž dále byla dotčena tato ustanovení OdpŠk: § 1, § 16 odst. 1, § 17 odst. 1 a 2, § 23, § 24 a § 32.
[v] Doposud nepublikováno ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu (všechna rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na http://nalus.usoud.cz).
[vi] Patrně z tohoto důvodu tato otázka zůstala zákonodárcem zcela opominuta.
[vii] Který je podle ust. § 9 odst. 2 písm. a) zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu věcně příslušný v prvním stupni rozhodovat spory ve věcech ochrany osobnosti.
[viii] Např. bylo-li nezákonné rozhodnutí vydáno Krajským soudem v Brně, může žalovat náhradu škody v obvodu tohoto soudu, ale nárok na náhradu nemajetkové újmy bude muset žalovat v obvodu soudu, kde má sídlo příslušná organizační složka, tedy v Praze.
[ix] Text: Odpovědnost podle tohoto zákona za nemajetkovou újmu způsobenou nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí a § 22 odst. 1 věty druhé a třetí zákona č. 82/1998 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se vztahuje také na nemajetkovou újmu vzniklou přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud nebyl nárok na náhradu této újmy promlčen; v případě, že poškozený podal před nabytím účinnosti tohoto zákona k Evropskému soudu pro lidská práva z tohoto titulu v dané věci včasnou stížnost, o které tento soud dosud nevydal konečné rozhodnutí, dojde k promlčení nároku na náhradu nemajetkové újmy za 1 rok ode dne účinnosti tohoto zákona.
[x] Zde mimo jiné uvedl, že *„je třeba nejprve zodpovědět otázku, zda rozhodnutím sledovaný cíl je legitimní a nezbytný ve svobodné demokratické společnosti. Po konfrontaci nalézacím soudem vymezeného účelu jeho rozhodnutí s ústavním pořádkem dospěl Ústavní soud k závěru, že napadené rozhodnutí nelze aprobovat v tom smyslu, že by sledovalo legitimní účel, resp. nejde o rozhodnutí sledující prosazení cíle, který je nezbytný pro svobodnou demokratickou společnost. To proto, že "obtěžování soudu, popř. dalších orgánů veřejné moci (správních orgánů), byť i množstvím ne vždy logických podání, nelze řešit popřením subjektivity jednotlivce v její dynamické podobě. Právní subjektivita totiž musí pokrývat i právo jednotlivce na rozvoj jeho osobnosti v podobě interakce s okolím, včetně interakce s veřejnou mocí. Osoba definovaná právní subjektivitou má totiž právo na*

svobodné jednání (viz nález ze dne 28. 1. 2004 sp. zn. I. ÚS 546/03, Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 32, nález č. 12, str. 107). Brání-li se veřejná moc, v daném případě patrně obtížné komunikaci se stěžovatelem způsobem, že zkrátí jeho subjektivitu, takže svou komunikaci se stěžovatelem ukončí svým autoritativním výrokem, jímž stěžovateli odejme část jeho právní osobnosti, nelze takový postup shledat za souladný s cílem, který je nezbytný ve svobodné a demokratické společnosti, a již proto je třeba její postup považovat za excesivní aplikaci obyčejného práva, v daném případě § 10 odst. 2 občanského zákoníku, a tedy i za zásah do základního práva stěžovatele garantovaného čl. 5 Listiny. Ostatně nelegitimnost takového cíle nalezla i judikatura obecných soudů (srov. rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 1. 1998 sp. zn. 7 Co 538/97, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod označením 12/1999 SbRc: "Soud může výrokem rozsudku zbavit fyzickou osobu způsobilosti k právním úkonům nebo ji v této způsobilosti omezit. Výrok rozsudku o omezení způsobilosti fyzické osoby jen ohledně samostatného jednání před soudy a úřady je v rozporu se zákonem.“)
[xi] Text: „Vydaný rozsudek soud zruší, jestliže se později ukáže, že pro zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům nebyly podmínky.“
[xii] Zde ponechávám k diskuzi, zda samotná možnost nepřiznat osvobození od soudních poplatků z důvodu zjevně bezúspěšného uplatňování práva, není prejudikováním merita věci a tím pádem porušení práva na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.
[xiii] Opomineme-li samozřejmě možnost ústavní stížnost z nějakého důvodu odmítnout.
[xiv] Tento závěr pak Ústavní soud zopakoval např. ve svém nálezu sp. zn. IV. ÚS 428/05 ze dne 11. 10. 2006 (N 185/43 SbNU 115) či v nálezu sp. zn. II. ÚS 247/07 ze dne 19. 6. 2007 (doposud nepublikován).
[xv] Z odůvodnění rozhodnutí: „ústavní princip rovnosti zakotvený v čl. 1 Listiny, dle něhož jsou lidé svobodní a rovní v důstojnosti i právech, a komplementárně vyjádřený článkem 3 Listiny, jakožto princip zákazu diskriminace v přiznaných základních právech, interpretuje Ústavní soud ve své judikatuře z dvojího pohledu (např. nálezy sp. zn. Pl. ÚS 16/93, sp. zn. Pl. ÚS 36/93, sp. zn. Pl. ÚS 5/95, sp. zn. Pl. ÚS 9/95, sp. zn. Pl. ÚS 33/96, Pl. 9/99 ad.). První je dán požadavkem vyloučení libovůle v postupu zákonodárce při odlišování skupin subjektů a jejich práv, druhý pak požadavkem ústavněprávní akceptovatelnosti hledisek odlišování, tj. nepřípustnosti dotčení některého ze základních práv a svobod odlišováním subjektů a práv ze strany zákonodárce. V naznačeném směru Ústavní soud neshledal žádný důvod, který by byl způsobilý odůvodnit nerovnost v přístupu k jednotlivým skupinám poškozených tak, jak jsou shora popsány. Zákonodárce také postup zakládající uvedenou nerovnost ničím nezdůvodnil. Ústavní soud tedy dospěl k závěru, že napadené ustanovení ve svých důsledcích vyvolává neodůvodněnou nerovnost mezi subjekty, kterým byla způsobena škoda při výkonu veřejné moci. Z postulátu rovnosti sice nevyplývá požadavek obecné rovnosti každého s každým, plyne z něj však požadavek, aby právo bezdůvodně nezvýhodňovalo ani neznevýhodňovalo jedny před druhými.“

Další články:

- Využívání holdingových struktur a na co si dát pozor
- Kauza Skender Bojku: Putativní nutná obrana optikou ÚS
- Judikatura: smluvní sjednání prekluzivní lhůty je obecně platné (FIDIC)
- Novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob
- Požadavek zadavatele na prokazování referencí prostřednictvím staveb občanské vybavenosti ve světle rozhodovací praxe
- Pluralita vedoucích odštěpného závodu
- Nový zákon o zbraních a střelivu

- Možné důsledky nesprávného použití AI v procesních podáních
- „Těžko na cvičišti, lehko na bojišti“, aneb proč je kvalitní prodejní dokumentace klíčová (nejen) v automotive segmentu
- 10 otázek pro … Pavla Tesaříka
- Souhrn významných událostí ze světa práva